

## יבמות ו

מניין לנו שאתי עשה ודחי לא תעשה במקום כרת (שבגלל זה צריך דרשה מיוחדת "צ"ף" ללמד שלא מיבמים במקום כרת)?

הצעה	דחייה
ממילה	נכרתו עליה שלש עשרה בריתות
מפסח	כרת
מתמיד	תדיר
ממילה ופסח	כרת
מפסח ותמיד	צורך גבוה
ממילה ותמיד	ישנו לפני הדבור
ממילה מפסח ותמיד	ישנן לפני הדבור
מכבוד אב ואם	הכשר מצוה/ לאו דמחמר
מבנין בית המקדש	הפסוק שממנו ניסו ללמד נצרך לדרשה אחרת
מהבערה	לא משום דאתי עשה ודחי ל"ת, אלא משום דמייתי מק"ו

**הצעה:** מכבוד אב ואם - דתניא: **יכול יהא כבוד אב ואם דוחה שבת? ת"ל: אי' e' Ink אכ"ו ת"רא**  
**את שבתות' תשלוח, כולכם חייבין בכבודי;**

**הסבר ההצעה:** מאי לאו דאמר ליה שחוט לי בשל לי, וטעמא דכתב רחמנא **את שבתות' תשלוח**, הא לאו הכי - דחי!

**דחיית ההצעה 1:** לא, לאו דמחמר. ואפי' הכי לא דחי!

**דחיית הדחייה:** למה לומדים מציצית אתי עשה ודחי לא תעשה – היה אפשר ללמוד מכיבדו אב ואם ההפך!

ציצית ושעטנז (סמיכות) כיבוד אב ואם ושבת (אי' e' Ink...את שבתות')

↓  
 אתי עשה ודחי לא תעשה בלאו גרידא      אין עשה דחי לא תעשה בלאו גרידא

**ניסיון לדחות את הדחייה:** שבת חמורה ולכן אין ללמוד!

**דחיית הניסיון:** בברייתא מסבירים שאין עשה של שבת שונה משאר לאוים

דתניא: **יכול אמר לו אביו היטמא, או שאמר לו אל תחזיר, יכול ישמע לו? ת"ל:**

(ויקרא י"ט) **אי' e' Ink אכ"ו ת"רא את שבתות' תשלוח, כולכם חייבין**

**בכבודי!**

**דחיית ההצעה 2:** אלא, משום דאיכא למיפרך: מה להנך שכן הכשר מצוה!

**הצעה:** מבנין בית המקדש; דתניא: **יכול יהא בנין בית המקדש דוחה שבת? ת"ל:** (ויקרא י"ט) **את שבתות' תשלוח ומקדש' ת"רא, כולכם חייבין בכבודי;**

**הסבר ההצעה:** מאי לאו בבונה וסותר, וטעמא דכתב רחמנא **את שבתות' תשלוח**, הא לאו הכי - דחי!

**דחיית ההצעה 1:** לא, לאו דמחמר. ואפילו הכי לא דחי!

**דחיית הדחייה:** למה לומדים מציצית – היא אפשר ללמוד מבנין בית המקדש ההפך!

ציצית ושעטנז בנין בית המקדש ושבת

↓  
 אתי עשה ודחי לא תעשה בלאו גרידא      אין עשה דחי לא תעשה בלאו גרידא

**ניסיון לדחות את הדחייה:** שבת חמורה ולכן אין ללמוד!

**דחיית הניסיון:** בברייתא מסבירים שאין עשה של שבת שונה משאר לאוים דתניא:

**יכול אמר לו אביו היטמא, או שאמר לו אל תחזיר, יכול ישמע לו? ת"ל:** (ויקרא י"ט) **אי' e' Ink אכ"ו ת"רא את שבתות' תשלוח, כולכם חייבין בכבודי!**

**דחיית ההצעה 2:** אלא, משום דאיכא למיפרך: מה להנך שכן הכשר מצוה!

**קושי על הדחייה:** הכשר מצוה, תיפוק לי מהתם! בגלל שזה בא ללמד בדיוק אותו ענין

שלמדנו כבר מכיבוד אב ואם, אפשר לדרוש משם למצוות כמו ייבום (אם אינו עניין)



דחיית ההצעה 3: אין הכי נמי (שאפשר ללמוד מכאן שאתי עשה ודחי לא תעשה) אבל באמת הפסוק בא לצורך אחר ולא לזה! **ואת שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו** למה לי? מיבעי ליה לכדתניא: יכול יתיירא אדם ממקדש? תלמוד לומר: **את שבתותי תשמרו ואת מקדשי תיראו**, נאמרה שמירה בשבת ונאמרה מורא במקדש, מה שמירה האמורה בשבת – לא משבת אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על השבת, אף מורא האמורה במקדש – לא ממקדש אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על המקדש. ואי זו היא מורא מקדש? לא יכנס אדם כהר הבית במקלו, במנעלו, בפונדתו, ובאבק שעל גבי רגליו, ולא יעשנו קפנדריא, ורקיקה מק"ו; ואין לי אלא בזמן שבהמ"ק קיים, בזמן שאין בהמ"ק קיים מניין? ת"ל: (ויקרא י"ט) **את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו**, מה שמירה האמורה בשבת לעולם, אף מורא האמורה במקדש לעולם.

הצעה 7: מהבערה; דתנא דבי רבי ישמעאל: (שמות ל"ה) **כף תבצרו אכ ככף מושבותיכם** - מה ת"ל?

שאלת הגמרא על הברייתא: מה ת"ל? אי לרבי יוסי - לאו, אי לר' נתן - לחלק! דתניא: **הבערה ללאו יצתה, דברי ר' יוסי, רבי נתן אומר: לחלק!**  
**תשובה:** ואמר רבא: תנא, **מושבותי** קא קשיא ליה, **מושבותי** מה ת"ל? מכדי שבת חובת הגוף היא, וחובת הגוף נוהגת בין בארץ בין בח"ל, **מושבותי** דכתב רחמנא בשבת למה לי?  
המשך הברייתא והסבר ההצעה: **משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד, לפי שנאמר:**

**וכי יהיה כאיש חטא משפט מות והוא מת** (דברים כ"א), **אחלפיה מות יומת** (שמות ל"א)

↓  
**בין בחול בין בשבת, בשאר מלאכות חוץ ממיתת ב"ד,**

**או אינו אלא אפילו מיתת ב"ד,**

**וכי יהיה כאיש חטא משפט מות והוא מת,**  
↓  
**בחול ולא בשבת,**

**אחלפיה מות יומת** (שמות ל"א)  
↓  
**בכל מלאכות כולל ממיתת ב"ד,**

**תשובה:** ת"ל: **כף תבצרו אכ ככף מושבותיכם**, ולהלן הוא אומר **והיו אלה לכם לחוקת משפט דבזכותיכם ככף מושבותיכם** (במדבר ל"ה - הקשר של מיתות בית דין) מה **מושבות** האמורים להלן - בב"ד, אף **מושבות** האמורים כאן - בב"ד, ואמר רחמנא **כף תבצרו**;

**הסבר ההצעה:** מאי לאו רבי נתן היא, דאמר: לחלק יצתה, וטעמא דכתב רחמנא **כף תבצרו**, הא לאו הכי - דחי!

**דחיית ההצעה 1:** לא, רבי יוסי.  
**דחיית הדחייה:** ותיהוי נמי ר' יוסי, אימר דאמר רבי יוסי הבערה ללאו יצתה - הבערה גרידתא, הבערה דב"ד - בישול פתילה הוא, וא"ר ששת: מה לי בישול פתילה, מה לי בישול סמנין!  
**דחיית ההצעה 2** על ידי הסבר אחר לברייתא: אמר רב שימי בר אשי: האי תנא, לא משום דאתי עשה ודחי לית, אלא משום דמיתתי מק"ו

